

Anna Modzelewska

Uniwersytet Jagielloński

ZARZĄDZANIE FINANSAMI W DOBIE KONWERGENCJI MEDIÓW. SPRAWOZDANIE Z IX EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO, ORGANIZOWANEGO PRZEZ INSTYTUT BADAŃ NAD GOSPODARKĄ RYNKOWĄ GDAŃSKIEJ AKADEMII BANKOWEJ W DNIACH 3–5.06.2019 R. W SOPOCIE

Europejski Kongres Finansowy jest niezależnym *think tankiem* koncentrującym się na problematyce gospodarczo-finansowej. Jego kluczowe cele to organizowanie kongresów, opracowywanie rekomendacji, stanowisk ekspertów, prognoz ekonomicznych i technologicznych oraz ratingu relacji inwestorskich. Głównym organizatorem Kongresu jest Gdańska Akademia Bankowości, a jego koordynatorem – prof. dr hab. Leszek Pawłowicz z Uniwersytetu Gdańskiego, wiceprezes zarządu Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową GAB, prezes Rady Giełdy Papierów Wartościowych w latach 2008–2013.

Cyfryzacja, postępująca konwergencja i stale rosnące oczekiwania klientów oddziałują na wszystkie istotne obszary funkcjonowania współczesnych organizacji, implikując konieczność zmian i dostosowania się do burzliwego otoczenia zewnętrznego¹. Powyższe determinanty wywierają wpływ na poszczególne sektory gospodarki, powodując konieczność wdrażania strategii adaptacyjnych. Badania dotyczące oddziaływania nowych technologii i zmian społecznych, które wywołują poczucie niepewności zarówno jednostek, jak i instytucji, często stanowią przedmiot badań w dyscyplinie nauki o mediach i komunikacji, jak również dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Także badacze z obszaru ekonomii i finansów podkreślają istotność wyżej wskazanego zagadnienia.

¹ B. Nierenberg, *Zarządzanie mediami. Ujęcie systemowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2011, s. 15.

Wpływ cyfryzacji na strategię instytucji finansowych był jednym z głównych tematów poruszanych w ramach IX Europejskiego Kongresu Finansowego, który odbył się w Sopocie w dniach 3–5 czerwca 2019 roku. Jego motywem przewodnim było poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: „Jak żyć w czasach niepewności?”. Istotne były też rozważania dotyczące skutków brexitu dla biznesu i polityki, stabilności systemu finansowego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego oraz innowacji i ich wpływu na modele biznesowe instytucji finansowych. Kongres zgromadził przedstawicieli środowiska naukowego, medialnego, biznesowego i politycznego.

Otworzyli go Jan Krzysztof Bielecki, przewodniczący Rady Programowej Europejskiego Kongresu Finansowego, oraz Jacek Karnowski, prezydent miasta Sopot. Podczas wystąpienia inauguracyjnego J.K. Bielecki podkreślał, że: „Kongres nigdy nie śpi”, a celem organizatorów jest monitorowanie aktualnych problemów i wyzwań stojących przed systemem bankowym i współczesną gospodarką. Następnie Sławomir Dudek, dyrektor Departamentu Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów, odczytał list, który do uczestników Kongresu skierowała dr hab. Teresa Czerwińska, prof. UW. Ówczesna minister finansów akcentowała w nim, iż jednym z warunków stabilnego wzrostu gospodarczego jest sprawny funkcjonujący i rozwijający się rynek finansowy; podkreśliła również problem starzenia się społeczeństwa jako jeden z najważniejszych dla gospodarki w perspektywie długookresowej. W dalszej kolejności Paweł Borys, prezes zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju, będącego patronem honorowym EKF, przedstawił referat na temat reformy emerytalnej i filaru kapitałowego jako fundamentu bezpieczeństwa finansowego i rozwoju. Wykład inauguracyjny o globalnej perspektywie gospodarczej wygłosił prof. Nouriel Roubini ze Stern School of Business i New York University. Następnie rozpoczęła się debata pt. „Lekcje z brexitu dla biznesu” prowadzona przez J.K. Bieleckiego, podczas której dyskutowany był temat wpływu brexitu na proces decyzyjny w wymiarze operacyjnym i strategicznym w odniesieniu do instytucji prowadzących działalność na rynku brytyjskim.

Kolejna sesja plenarna zatytułowana „NewTech – wizje, trendy, wyzwania” prowadzona była przez Zbigniewa Jagiełłę, prezesa zarządu PKO Bank Polski. W trakcie debaty akcentowano wpływ nowych technologii na współczesny biznes, w tym przedsiębiorstwa medialne. Robert Bednarski, dyrektor Facebooka na Europie Środkowo-Wschodnią, przybliżył problematykę Agile – marketingu w niepewnym i zmiennym otoczeniu. Z kolei Magdalena Dzięwguć, territory manager Central Europe Google Cloud, wskazywała najważniejsze wyzwania technologiczne z perspektywy funkcjonowania Google. W obu wystąpieniach zaakcentowane zostały wyzwania, z którymi mierzą się największe korporacje medialne na świecie, w tym między innymi: demokratyzacja informacji, zarządzanie prywatnością czy dostosowanie zasad prowadzenia działalności do wymogów prawa krajowego i międzynarodowego. Pierwszy dzień Kongresu zwieńczyła debata prowadzona przez prof. dr. hab. Leszka Pawłowicza, a dotycząca problematyki odpowiedzialnych finansów i hazardu moralnego na rynkach finansowych.

Podczas drugiego dnia Kongresu odbywały się debaty i dyskusje równoległe, w ramach których poruszana była problematyka zorientowana na następujące tematy przewodnie:

- e-Polska w budowie – jak wykorzystujemy kompetencje cyfrowe na rzecz społeczeństwa i gospodarki;
- Innowacje w bankowości – czy zaawansowana analityka danych i sztuczna inteligencja mogą efektywnie wspomóc wywiązywanie się instytucji finansowych z obowiązków regulacyjnych?;
- Nowa wersja opowieści o czerwonej królowej z *Alicji w Krainie Czarów*. O ważności przystanków w wyścigu między technologią a ewolucją;
- Debata prezesów – mapa wyzwań stojących przed sektorem bankowym;
- Bezpieczeństwo finansowe Polaków;
- Proces kredytowy przyjazny dla klienta i optymalny dla banku, kierunki zmian;
- Konsekwencje brexitu dla polskich przedsiębiorców i krajowej gospodarki;
- Makroekonomiczny okrągły stół EKF – mapa wyzwań 2019–2022;
- Instrumenty finansowania eksportu w praktyce. Czy krajowy komercyjny rynek finansowy jest gotowy do wspierania polskich firm poszukujących swoich rynków zbytu za granicą?;
- Zielone finanse – zasady, standardy i raportowanie w sektorze finansowym.

Drugi dzień EKF zbiegł się w czasie z 30. rocznicą częściowo wolnych wyborów do Sejmu z dnia 4 czerwca 1989 roku, co było wielokrotnie akcentowane podczas Kongresu. Powyższej tematyce była poświęcona wieczorna debata EKF, dotycząca wpływu NSZZ „Solidarność” na rozpoczęcie i przebieg transformacji ustrojowej w Polsce. W ramach tej części Kongresu odbyło się spotkanie z Jackiem Merkle, działaczem Solidarności w latach 1980–1990, uczestnikiem obrad Okrągłego Stołu i szefem sztabu wyborczego Lecha Wałęsy w 1990 roku.

Podczas trzeciego dnia Kongresu kontynuowano równoległe sesje panelowe, podczas których dyskusje były zorientowane wokół następujących tematów:

- Czy jesteśmy gotowi na erę postcyfrową?;
- Jak instytucje finansowe muszą dbać o klientów na coraz bardziej cyfrowym polskim rynku;
- Pokolenie „Z” w finansach i na rynku pracy;
- Powrót piramid finansowych – jak odróżniać innowacyjność od oszustwa?;
- *Future of work* – czy to jednak już nie teraźniejszość?;
- Zagrożenia systemowe dla polskiej gospodarki;
- Chmura hybrydowa i sztuczna inteligencja – innowacje w ubezpieczeniach;
- Elektromobilność: postęp technologiczny, presja społeczna, obietnice polityczne i realia ekonomiczne;
- Partnerstwo publiczno-prywatne.

Tego dnia odbyła się również debata oksfordzka pt. „Bezpiecznie już było. Hazard moralny zniszczy wiarygodność systemu finansowego”. Zwycięzcą debaty

okazali się przeciwnicy tak postawionej tezy. Prof. dr hab. Jan Szambelańczyk z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu zwrócił uwagę na konieczność przeformułowania tej tezy, podkreślając, iż obecna sytuacja nie stanowi novum, gdyż niebezpiecznie na rynkach finansowych było już w przeszłości. Natomiast dr hab. Sebastian Skuza, prof. Uniwersytetu Warszawskiego, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, podsumowując debatę, stwierdził, że społeczna odpowiedzialność biznesu nie powinna dotyczyć jedynie instytucji, ale także działań klientów.

Efektom wykładów, debat, paneli dyskusyjnych i eksperckich było wypracowanie rekomendacji, zaleceń i wskazanie proponowanych działań w ośmiu kluczowych obszarach, które zostały ogłoszone na zakończenie Kongresu²:

1. „Pięć najważniejszych rekomendowanych działań w polityce gospodarczej Polski do 2022 roku” – wskazanie konieczności reformy finansów publicznych, w szczególności wzmocnienie dyscypliny budżetowej w najbliższych trzech latach.
2. „O wiarygodny rozwój polskiego rynku finansowego/kapitałowego” – konieczność odbudowy zaufania do rynku finansowego, organów nadzoru nad rynkiem finansowym, konkurencyjność polskiego rynku finansowego oraz jego bezpieczeństwo i rozwój.
3. „Rekomendacja w obszarze cyberbezpieczeństwa sektora finansowego” – wskazanie cyberbezpieczeństwa jako coraz większego wyzwania w kontekście innowacyjnych rozwiązań mających wpływ nie tylko na rozwój sektora finansowego, ale i całej gospodarki, a także szybkości oraz zakresu zachodzących zmian.
4. „Rekomendacje wynikające z wyzwań IT stojących przed polską bankowością” – wskazanie sztucznej inteligencji (AI), technologii chmurowych (*cloud*), personalizacji usług bankowych jako najważniejszych (poza cyberbezpieczeństwem) wyzwań stojących przed polskim sektorem bankowym.
5. „Kierunki usprawniania funkcjonowania rynku Consumer Finance” – propozycje zmian regulacyjnych w zakresie rozszerzenia współpracy i wymiany informacji pomiędzy organami dedykowanymi ochronie konsumentów a organami ścigania.
6. „Uwzględnienie ryzyk związanych ze zmianami klimatu w monitoringu stabilności finansowej” – tworzenie zachęt do uwzględnienia ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi w monitoringu stabilności finansowej w sektorze finansowym oraz podjęcie odpowiednich działań ostrożnościowych.
7. „Powszechnie przyjęcie zasad odpowiedzialnej bankowości ONZ” – propagowanie wśród banków zasadności wdrażania głównych założeń zawartych w *Principles for Responsible Banking* (Zasad Odpowiedzialnej Bankowości opublikowanej przez Inicjatywę Finansową Programu Narodów

² Rekomendacje 2019, www.efcongress.com/pl/rekomendacje-2019 (dostęp: 21.06.2019).

Zjednoczonych ds. Środowiska w 2018 r.) stanowiących o równoczesnej odpowiedzialnej działalności wobec właścicieli (inwestorów), klientów, pracowników oraz całego społeczeństwa.

8. „Rekomendacja dotycząca działań w zakresie reformy wskaźników stóp procentowych” – wdrożenie działań zmierzających do odbudowy zaufania po kryzysie finansowym z 2008/2009 roku, co spowodowało między innymi brak długoterminowego rynku międzybankowego.

W trakcie Kongresu eksperci, oprócz podejmowania dyskusji nad przyszłością w bankowości, szczególnie akcentowali konieczność wdrażania strategii *corporate social responsibility*, która w instytucjach finansowych powinna cechować się nie tylko odpowiedzialnym podejściem do interesariuszy, ale też działaniami prospołecznymi i proekologicznymi. Podkreślano również kwestie korzyści zaangażowania w obszarze tzw. zielonych finansów³, zwłaszcza w kontekście kryzysu klimatycznego. Istotnym wątkiem w dyskusjach była kwestia etycznego przywództwa, konieczności humanistycznego kształcenia kadr menedżerskich, dostosowania produktów bankowych do konkretnych rynków i klientów, jak i przeciwdziałanie hazardowi moralnemu w bankowości. Podsumowując Kongres, prof. dr hab. Leszek Pawłowicz zasugerował *Responsible Banking* jako perspektywiczny kierunek w finansach, mogący podnosić wiarygodność i zaufanie instytucji bankowych.

³ Zielone finanse – działania związane z rynkiem finansowym, gdzie alokacja środków dokonywana jest w celu bezpośredniego rozwijania inwestycji i inicjatyw prośrodowiskowych, zmierzających do poprawy klimatu i ochrony środowiska; instrumentami do takiego inwestowania są tzw. zielone obligacje (*green bonds*). Zob. M. Pawłowski, *Zielone obligacje rządowe*, „Ekonomiczne Problemy Usług” 2017, nr 9, s. 219–227.